

Список літератури:

1. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : Монографія. / О. М. Кокун. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. Агентство», 2012. – 200 с.
2. Французька Сорбона аплодувала ректору з Тернополя (інтерв'ю) URL : <http://teren.in.ua/2019/05/12/frantsuzka-sorbonna-aploduvala-rektoru-z-ternopolya-interv-yu/> (дата звернення 12.05.2019).

Скрипник М.Г.

Палічук Ю.І., //https: orcid.org/0000-0001-6616-1649

ФІЛОСОФІЯ ОЛІМПІЗМУ ЯК ОСНОВА ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Анотація. У статті розглядається гармонійне поєднання фізичних якостей та тілесної краси, інтелекту та сили духу як невід'ємної частини філософії сучасного олімпізму, що призводить до формування всебічно розвиненої особистості. Активне впровадження ідеології олімпізму в навчальні заклади дасть змогу протидіяти негативному впливу вулиці, засобів масової інформації, протистояти соціальним хворобам; сприяти формуванню потреби до занять фізичною культурою і спортом, здоровому способу життя, відмові від згубних звичок, що, в свою чергу, є фундаментом благополучної, патріотичної, гуманістично орієнтованої нації.

Annotation. The article deals with the harmonious combination of physical qualities and bodily beauty, intelligence and strength of spirit as an integral part of the philosophy of modern Olympism, which leads to the formation of a well-developed personality. The active implementation of the ideology of Olympism in schools will help counteract the negative impact of the street, the media, and resist social ills; contribute to the formation of the need for physical education and sports, healthy lifestyles, the abandonment of bad habits, which, in turn, is the foundation of a prosperous, patriotic, humanist-oriented nation.

Інтеграція України в Європейське та світове співтовариство передбачає всебічний розвиток особистості, її духовної й фізичної культури та самовдосконалення. Це визначає основні напрями модернізації сучасного навчально-виховного процесу.

Сторіччя олімпійського руху й Олімпійських ігор, що широко відзначалось у всьому світі і в Україні, викликало значний інтерес як в суспільстві, так і в науковому середовищі до різних боків цього багатогранного феномену ХХ століття, його соціокультурним, історико-педагогічним, освітнім і виховним аспектам.

Соціально-економічні та політичні реформи, що відбуваються в Україні, впливають і на освітній процес факультетів та університетів

фізичного виховання і спорту. Проблема модернізації професійної підготовки бакалаврів, магістрів у вищих навчальних закладах набула особливої значущості й актуальності. Основна роль відведена оптимізації вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців з фізичної культури і спорту у відповідності до галузевих і регіональних потреб у кваліфікованих кадрах [4].

Інноваційні підходи до вдосконалення вищої фізкультурної освіти відображені в роботах В. Платонова (2009), О. Вацеби (2001), М. Дутчака (2012), Ю. Шкретія (2006), А. Цюся (2005).

Фундамент побудови системи виховання на ідеалах олімпізму був закладений П'єром де Кубертенем (1910). Він сформулював ідеологію олімпізму, котра стала основою олімпійської освіти – педагогічного феномену, що набув подальшого розвитку в працях учених різних країн світу: К. Дієма, Л. Куна, В. Столярова, В. Платонова, М. Булатової.

Феномен олімпізму як гуманістично організованої філософії вдосконалення духовних і тілесних сторін людини продемонстрував за минуле тисячоліття своєї історії незвичайну життєздатність і неймовірну здібність до саморозвитку і розширення сфери свого впливу на особистість, суспільство загалом і на всю систему ціннісної культури життєдіяльності людини. Олімпізм, одержавши широкий розвиток, став предметом активних наукових досліджень, що знаходять своє відображення в матеріалах конференцій і сесій, у дисертаційних на інших наукових працях.

Відомо, що олімпійська ідея і теорія не були пов'язані з практикою довгий час: від заборони на проведення античних Олімпіад до утворення в 1894 р. сучасного олімпійського руху. Олімпійський рух тісно пов'язаний з олімпійськими ідеалами та принципами, тобто з олімпізмом.

Зауважимо, що олімпізм не порівнюється з олімпійським рухом. Олімпізм – більш широке поняття, він може існувати без олімпійського руху, але олімпійський рух не може існувати без олімпізму [1].

Отже, найбільш правильним є визначення поняття, запропоноване В. Столяровим (1981): «Олімпізм – це сукупність теорії і реальної практики».

Більш розширено підходять до визначення цього поняття В. Платонов і С. Гуськов у книзі «Олімпійський спорт» (1994): «Олімпізм – філософія життя, що об'єднує в гармонійне ціле якості тіла і духу, концепція виховання гармонійно розвиненої людини засобами спорту, розповсюдження гуманістичних ідей в житті суспільства, розвитку співпраці, взаємодопомоги і взаєморозуміння».

На наш погляд, у цьому визначенні найбільш повно відображаються основні принципи і мета сучасного олімпійського руху, серед яких особливе місце посідають положення, пов'язані з системою виховання підростаючого покоління, зі способом життя сучасної людини.

Основи сучасного олімпізму були закладені наприкінці XIX ст. П'єром де Кубертеном, котрий уперше сформулював доктрину, що включала в себе філософські, педагогічні, етичні, правові, політичні принципи. Вони базувалися на загальнолюдських, моральних засадах різних релігійних учень. Природно, що на перших етапах свого розвитку олімпізм був тісно пов'язаний із практикою – з проведенням Олімпійських ігор. Філософські ідеї Кубертена про гармонію особистості знайшли своє відображення в церемонії організації Ігор, проведенні конкурсів мистецтв Олімпіад.

Сучасний олімпізм відрізняється, перш, за все, тим, що сформувався організаційний рух і система інститутів, що спеціалізуються на забезпеченні розвитку олімпійського руху. Сучасний олімпізм інтернаціональний за своєю сутністю, вільний від релігій і в ньому відсутні заборони на участь будь-яких соціальних груп, дискримінація у відношенні до жінок та ін. Олімпізм тісно пов'язаний із загальнолюдською культурою, є дієвою формою соціально культурної активності людей. У процесі розвитку спорту, олімпійських змагань встановлювались і розвивались культурно значимі загальнолюдські норми змагань, рівність умов, єдині правила гри, чесність, повага до суперника, об'єктивне визначення переможця, великодушність до переможеного та ін. Спорт став засобом обміну соціально-культурних цінностей між народами. Спортивні ігри як форма суспільного життя, як соціокультурне утворення одержали широкий розвиток у Стародавній Греції. Нині в Олімпійській хартії записано: «Мета олімпізму полягає в тому, щоб поставити спорт на служіння гармонійному розвитку людини з наміром підтримати встановлення мирного суспільства, яке зацікавлене в збереженні людської гідності» [2].

Олімпізму як соціокультурному утворенню притаманний демократизм. Він виступає єдиною ланкою між народами, універсальним засобом спілкування, здійснює вплив не тільки на його безпосередніх організаторів і учасників. Спортивні змагання, особливо Олімпійські ігри активно впливають на багаточисельну аудиторію уболівальників та глядачів, створюють атмосферу доброзичливості, співробітництва, взаємодовіри.

Одним із основоположних принципів олімпізму є «головне в Олімпійських іграх не перемога, а участь». Цей принцип є предметом гострих дискусій і суперечок. В. Платонов стверджує, що «система спортивної підготовки сьогодні знаходиться в руках тренерів, які працюють під девізом – «результат будь-якою ціною...».

Завдання фахівців полягає в тому, щоб ці первинні мотиви надалі перетворились у більш змістовні і соціально значимі, перейшли у свідоме, осмислене прагнення до гармонійного вдосконалення, що виражається в єдності тіла, волі й розуму, тобто у вихованні людини, як активного учасника суспільного прогресу.

Необхідно зазначити, що заняття спортом, фізичними вправами

уже за своєю природою тісно пов'язані з етикою, мораллю. «Гра і спорт – це галузі людської діяльності, в основі яких лежить моральна поведінка. Моральність і пов'язаний з нею певний «дух», образ думок і почуттів, що користуються загальною повагою, властивий спорту не як певний зовнішній атрибут, а як елементарні і необхідні передумови» (Е. Майнберг, 1984).

Тому ідеї, закладені П'єром де Кубертенем у концепцію олімпійської освіти, актуальні і нині. Адже активне впровадження ідеології олімпізму в навчальні заклади дало змогу протидіяти негативному впливу вулиці, засобів масової інформації, протистояти соціальним хворобам; сприяти формуванню потреби до занять фізичною культурою і спортом, здоровому способу життя, відмові від згубних звичок, що, в свою чергу, є фундаментом благополучної, патріотичної, гуманістично орієнтованої нації [3].

Список літератури:

1. Ермолова В.М.. Олімпійська освіта: теорія і практика / В.М. Ермолова. – К.: Олімпійська література / 2011.- 335 с.
2. Сергій Бубка, Марія Булатова. Олімпійське сузір'я України. – Київ, 2010.- 165с.
3. Палічук Ю. І. Олімпійська освіта в засобах масової інформації / Ю. І. Палічук, А. Г. Васильчук, Ю. І. Курилюк // Матеріали регіонального науково-методичного семінару «Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодні» за ред. Огністого А.В. – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2015. – С.109-112
4. Paliichuk Y., Dotsyuk L., Kyselytsia O., Moseychuk Y., Martyniv O., Yarmak O., Galan Y. The influence of means of orienteering on the psychophysiological state of girls aged 15-16-years. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2018. Vol. 13, No 2. P. 443-454. (SNIP): 0.904. (SJR): 0.429.

Сопотницька О.В¹ Сопотницький Р.С².

ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІ ТОВАРИСТВА ГАЛИЧЧИНИ НА ПОЧАТКУ ХХСТ.

¹Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка

²Тернопільська загальноосвітня школа №27

Анотація. У публікації розкрито історичні аспекти перших спортивних товариств на західноукраїнських землях, що спричинило появу та поширення в галицькому краю багатьох ігрових видів спорту і в тому числі волейбол.

Annotation. The publication describes the historical aspects of the first sports societies in Western Ukraine, which led to the emergence and spread in the Galician region of many sports and volleyball.